

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Tel. 144-44, 166-66, 177-77
188-88. Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej — 7-ej wiecz.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telef.: 222-22 i 266-66
Tel. nocne: 144-44 i 177-77. Nr. konta P. K. O. 600-955

Deklaracja płk. Koca

**Konstytucja jest podstawą ładu i porządku w państwie
Niema sprzeczności między interesami narodu i państwa**

Potępienie brutalnych odruchów antyżydowskich

WARSZAWA, 21 lutego. (Pat.) O godzinie 17.30 pułkownik Adam Koc ogłosił przez radio następującą deklarację ideowo-polityczną obozu, tworzonoego przez siebie:

Dnia 24 maja 1936 roku Marszałek Edward Śmigły-Rydz przeprowadził w mowie swojej głęboką analizę sytuacji w Polsce i wskazał zadania, które przed społeczeństwem polskim stoją i cele jakie musimy osiągnąć. Wskazał „drogę, na której napewno możemy dorównać naszym sąsiadom. — Jest to sprawa zorganizowania woli ludzkiej. „Jak można zorganizować państwo — mówi Marszałek Śmigły-Rydz — jak można myśleć o uzdrowieniu czegokolwiek w państwie wtedy, kiedy się nie ma tej zorganizowanej, jednolite kierowanej woli“.

„W imię czego trzeba ją zorganizować?“

„Uważam, że jedynym naszym hasłem, które może być tym pionem moralnym, jest hasło obrony Polski“. „Chodzi o ujęcie tego programu szerzej“. „W tym programie wszystko się znajduje, znajduje się droga wyjścia z naszych stosunków gospodarczych, znajduje się droga, która nas doprowadzi do wyzwolenia sił moralnych i twórczych w narodzie, do skupienia ich, do wytworzenia nowych wartości, których nam tak bardzo potrzeba“.

Takie były wskazania Marszałka Śmigłego - Rydza.

Posłuszni nakazowi patriotycznego obowiązku i mając dobrą wolę służenia jaknajlepiej ojczyźnie, zabieramy głos i zwracamy się do tych w narodzie, którzy chcą być świadomymi współtwórcami teraźniejszości i przyszłości Polski, którzy pragną życie wewnętrzne Polski nastawić

na styl i poziom godny wielkiego narodu, tworząc cenne dziedzictwo tradycji dla przyszłych pokoleń i pomyślny start dla ich wysiłków.

Zabieramy głos, mając głębokie poczucie prawości naszej inicjatywy i słuszności obranego przez naszą myśl kierunku.

Dziś, jutro i wczoraj

Życie narodu ma swą duchową ciągłość, która trwa poprzez stulecia, stanowiąc istotną zasadę historycznych jego przeobrażeń.

Każde „dzisiaj“ ma swoje „wczoraj“ i swoje „jutro“.

Polskiego „wczoraj“ w obszer nym znaczeniu historycznej przeszłości analizować nie mamy zamiaru. Historiografia przeprowadza analizę naszej dawnej wielkości i błędów, a niedawno jeszcze rozbrzmiewał wśród nas głos Marszałka Piłsudskiego, który — nawiązując do czynników bohaterstwa i wielkości ducha pol-

skiego, gromiąc zaś nieustępli wie jego wady — całego życia nieszczęsnym ekspensem odrabiał szkody i naprawiał błędy polskiej przeszłości.

Jakież jest polskie „dzisiaj“?

POLSKA DZISIEJSZA JEST DZIEŁEM JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO. On wytworzył jej zasadnicze elementy moralne i materialne, dokonując tego w niezwykle trudnych warunkach wojny i następującego po niej pokoju. Zbudował państwo, będące nieodzowną potrzebą dla narodu, chcącego żyć i wypełniać swa misję dziejową.

Frazeologia i odruchy

Polacy, podniesieni elementem żołnierskiego bohaterstwa i wyprostowani duchowo zwycięstwem wojennym, pod naczelnic twem Pierwszego Marszałka Polski, oświeceni przez niego w rządzeniu się i regulowaniu swych obowiązków w stosunku do sprawy publicznej, okazują dużo szczerą chęć służenia ojczyźnie. Wytwarzają się w narodzie pe-

wne prądy uczuciowe i myśli, które jednak, nie definiując się dość jasno i nie obejmując całości zagadnień, MOGĄ ŁATWO WYŁADOWAĆ SIĘ W TANIEJ CHOĆ BUŃCZUCZNEJ FRAZEOLOGII I NIE SKOORDYNOWANYCH ODRUCHACH, przemieniając w zło i słabość to, co powinno stać się źródłem siły i do-

Nietylko dobre chęci, lecz nawet realny wysiłek, jakoteż i praca ożywiona najlepszym duchem nie wydadzą zamierzonych rezultatów, jeśli nie będzie porządku w tej pracy, jeśli się nie ustali celów i dróg, do tych celów prowadzących. Najlepsza wola i najofiarniejszy zapał mogą stać się przeszkodą w funkcjonowaniu skomplikowanego organizmu państwa, jeżeli nie są włączone w jednolicie kierowany, mądrze zorientowany i do potrzeb dostosowany wysiłek.

Nasze poglądy i zasady

Nasz pogląd na najważniejsze zagadnienia i nasze zasady, wytyczające drogę ku jutru:

- 1) Normę naszego wewnętrznego życia stanowi KONSTYTUCJA KWIETNIOWA KTÓRA JEST PODSTAWĄ ŁADU I PORZĄDKU W PAŃSTWIE. Ukracając samowolę dawnego sejmowładztwa, zapewnia państwu silną i sprężystą władzę, oparą o przemożny autorytet Głowy Państwa, Prezydenta Rzeczypospolitej, który, stojąc na szczycie państwowej struktury, dzierży w swym ręku władzę zasadniczych rozstrzygnięć.
- 2) Drugim ważnym, charakterystycznym i dodatnim ELEMENTEM NASZEGO DZISIEJSZEGO ŻYCIA PAŃSTWOWEGO JEST ARMIA. Marszałek Piłsudski ukochał ją nadewszystko. Wiedział, że będzie ona dla narodu wzorem har tu, dyscypliny i obywatelskiej cnoty. Wiedział, że naród w każ-

dym niebezpieczeństwie dokona niej zjednoczyć się potrafi. Dlatego walczył wyrwale i konsekwentnie o specjalne prerogatywy dla wodza armii, dlatego w sposób przewidujący tego wodza, jako swego następcę wyznaczył.

Jesteśmy świadkami wyjątkowego na tle dziejów Polski zjawiska. Oto armię otacza miłość i szacunek całego społeczeństwa, które rozumie jej rolę i konieczności, związane z obroną państwa.

Wskazania Marsz. Śmigłego

Marszałek Śmigły-Rydz wskazał na ideę obrony państwa, zwracając się do wszystkich, którzy tej idei chcą służyć. Siła obronna państwa, wywodząca się w prostej linii z dobrze zorganizowanego i kierowanego jego życia wewnętrznego, jest najbardziej przyrodzoną, a równocześnie najkardynalniejszą ideą, pod którą społeczeństwo powinno się skupić, zapominając o jałowych a demoralizujących sporach, osobistych urazach, porachunkach przeszłości i mędrkującym

pieniactwie. Zespolenie skoordynowanego wysiłku pod tym sztandarem umożliwi naszemu pokoleniu wykonanie ogromnego zadania, wynikającego z konieczności:

- a) odrobienia istniejących ciągle jeszcze pod względem gospodarczym i cywilizacyjnym szkód wyrządzonych nam przez zahorców,
- b) zagwarantowania naszej odczynnie spokojnego rozwoju i pewności jutra wśród niepewnej atmosfery świata.

Państwo, naród i kościół

3) Państwo jest jedyną formą prawidłowego i zdrowego bytu narodu. Daje narodowi technikę potęgi i organizację jego wiecznego rozwoju. NIE MA TĘDY SPRZECZNOŚCI POMIĘDZY INTERESEM NARODU A INTERESEM PAŃSTWA.

4) Naród polski związał się duchowo na progu swego cywilizacyjnego rozwoju z katolickim kościołem, i stwierdził niejedno-

krotnie przynależność do niego bohaterstwem przelanej krwi. NARÓD POLSKI, W OLBRYMIEJ WIĘKSZOŚCI KATOLICKI, PRZYWIĄZANY JEST DO SWEGO KOŚCIOŁA, dlatego kościół katolicki winien być otoczony należyta opieką. — W stosunku do innych wyznań stoimy na stanowisku określonym w konstytucji, a wynikającym z tradycyjnej polskiej tolerancji religijnej.

Komunizm obcy Polsce

5) Żyjemy w okresie przemian gospodarczych i społecznych. — Jesteśmy w tej dobrej sytuacji, że nie przechodząc we własnym kraju doświadczeń, okupowanych tak często strumieniami krwi i ruiną kultury, możemy je osądzić na podstawie cudzych wyników.

Jakakolwiek oderwana od życia lub też jednej grupie a nie całości społeczeństwa służąca doktryna gospodarcza czy społecz-

na, nie może być dla nas odpowiednia, ani pożyteczna.

Komunizm w założeniach swych, celach i metodach, jest tak obcy duchowi polskiemu, że w Polsce nie ma dla niego miejsca. Polska komunistyczna przestałaby być Polską. Przelewaliśmy krew za Polskę, by była wolną i by mogła rozwijać własną kulturę, jako wyraz polskiego ducha i polskiej woli.

Bez wstrząsów i gwałtów

Niechaj każde państwo wybiera ustrój taki, jaki uważa dla siebie za najodpowiedniejszy. — Myśmy odrzucili komunizm na polach bitew 1919 i 1920 roku. Rozwiązujemy zagadnienia gospodarcze i społeczne, wychodząc z naszej naczelnej idei, któ-

rá jest obronna siła i potęga państwa. Cel ten może być osiągnięty NIE ZNISZCZENIEM TEGO, CO JEST POŻYTECZNE, NIE METODAMI REWOLUCYJNYMI, lecz udoskonaleniem istnieją

(Dokończenie na stronie nast.)

„Wyciągamy rękę do wszystkich”

(Dokończenie)

najekonomiczniej i najracjonalniej.

Nie wolno tracić czasu, bo gdzieindziej od dawna już zarosły trawą dróżki i ścieżki ideowych sobiepanów, a natomiast rozlega się

ŻELAZNY KROK POTEŻNYCH I DISCYPLINOWANYCH SZEREGÓW, PROWADZĄCYCH JE DNĄ WOLĄ, KU JEDNEMU CELOWI.

Cała Polska przy głośnikach

WARSZAWA, 21. 2. (PAT). — Wiadomości, napływające do redakcji PAT od korespondentów z całego kraju świadczą, iż deklaracja ideowo-polityczna, ogłoszona przez płk. Adama Kocę, wysłuchana była przez liczne masy społeczeństwa z wielkim zainteresowaniem.

Na długo przed zapowiedzianym terminem audycji radiowej, na ulicach miast i miasteczek kraju przed ustawionymi na placach głośnikami radiowymi, pomimo niepogody, gromadziły się tłumy obywateli.

W lokalach i świetlicach zbiegali się przedstawiciele organizacji społecznych i stowarzyszeń, słuchając z uwagą mowy płk. Koca.

W Lublinie w kinoteatrach przerwano wyświetlanie obrazów, celem nadania przez głośniki przemówienia płk. Koca.

Sekretariat nowej organizacji

WARSZAWA, 21. 2. (PAT) — Sekretariat płk. Adama Koca komunikuje, że biura centralne tworzącej się organizacji znajdują się w Warszawie przy ul. Matejki 3. Całą korespondencję, kierowaną na ręce płk. Adama Koca, należy nadsyłać pod tym adresem.

Wszystkie organizacje i poszczególne osoby, zgłaszające akces do akcji płk. Adama Koca, są proszone o nadsyłanie zgłoszeń telegraficznie lub listownie pod wskazanym adresem.

Sekretariat płk. Adama Koca komunikuje, że godziny przyjęć interesantów są następujące: Od 10-ej do 14-ej i od 17-ej do 19-ej. Telefony są następujące: Zastępca szefa biura propagandy 8-18-06, wydział prasowy 9-03-60, wydział organizacji społecznych 8-18-65 oraz informacje 7-23-96.

Zainteresowanie w Rzeszy

BERLIN, 21 lutego. (PAT). — Wieczorowe wydania prasy niemieckiej ogłosiły obszerne streszczenia deklaracji płk. Koca, ogłaszając je na naczelnych miejscach pod nagłówkami, podkreślającymi duże znaczenie tej deklaracji dla dalszego rozwoju stosunków wewnętrznych w Polsce.

Niemieckie biuro informacyjne ogłosiło streszczenie mowy pułkownika Koca pod nagłówkami: „W Polsce nie ma miejsca dla komunizmu”.

Kiepuła śpiewał dla bezrobotnych

KRAKÓW, 21. 2. (PAT) — Dzisiaj wieczór, w przepelnionej po brzegi sali Starego Teatru w Krakowie wystąpił z koncertem na pomoc zimową dla bezrobotnych Jan Kiepuła i małżonka jego Marta, Eggerth - Kiepułowa. Koncert przedłużył się do godz. 12.30 po północy.

W Addis-Abebie aresztowano 2 tys. osób

Koła włoskie twierdzą, że zamach na marsz. Graziani nie miał charakteru politycznego i nie był dziełem tubylców

RZYM, 21 lutego. (PAT). — Donoszą urzędowo z Addis - Abeby pod datą 21 lutego:

Stan zdrowia marsz. Graziani stale się poprawia. Poprawił się również stan zdrowia gen. Liotta.

Bezpośrednio po zamachu POLICJA DOKONAŁA 2.000 ARESZTOWAŃ.

Prokurator wojskowy prowadzi śledztwo celem wykrycia winnych, którzy zgodnie z instrukcjami, nadeszłymi z Rzymu, zostaną osądzeni niezwłocznie. Oddziały faszystowskie przeszukały i oczyściły kilka podejrzanych dzielnic miasta. Masy ludności zachowują spokój. 30.000 żołnierzy włoskich stoi garnizonem w Addis-Abebie.

RZYM, 21 lutego. (PAT). — Z Addis - Abeby komunikują na bieżąco nowe szczegóły wczorajszego zamachu na wicekróla. Stan zdrowia marszałka Gra-

zianiego, który został lekko ranny, szybko się poprawia. Ciężko rannemu gen. Liotta

AMPUTOWANO NOGĘ, ale stan jego zdrowia nie budzi obaw. Stan zdrowia Abuny Cyryla, który odniósł lekkie rany, uległ poprawie, podobnie jak stan zdrowia innych osób rannych podczas zamachu.

Stwierdzono, że zamach nie pociągnął za sobą ofiar śmiertelnych.

Władze lokalne, które prowadziły śledztwo, celem ustalenia odpowiedzialności winnych, doszły do wniosku, że ZAMACH MA CHARAKTER ZBRODNI POSPOLITEJ.

Życie w Addis - Abebie płynie normalnie i spokojnie, podobnie jak i w całym kraju.

RZYM, 21 lutego. (PAT). — Gen. Liotta, któremu amputowano nogę, jest dowódcą eskadry lotniczej. Odznaczony został o-

statnio przez marszałka Graziani'ego srebrnym medalem za zasługi bojowe, poniesione podczas akcji pacyfikacyjnej, prowadzonej przeciw oddziałom partyzanckim w Abisynii.

RZYM, 21 lutego. (PAT). — „Messagero” pisze, że zamach jest dziełem dokonany przez izolowane resztki band, rozbitych i rozproszonych przez wojska włoskie.

Mimo swej ohydy, ZAMACH NIE POSIADA ŻADNEGO ZNACZENIA POLITYCZNEGO.

Zbrodniarze, którzy skorzystali z akcji dobroczynnej, zorganizowanej na rzecz ubogich Addis-Abeby, aby targnąć się na życie marszałka Graziani'ego, spotkać musi kara, jak za pospolitą zbrodnię. Zbrodniarze nie mają nie wspólnego z tubylczą ludnością, która pod opieką włoską pracu-

je i zarabia na chleb powszedni, korzystając z owoców cywilizacji i pokoju.

Starsze roczniki zasila oddziały SA i SS

BERLIN, 21. 2. (PAT) — Jak do noszą, zamiejszone na skutek poboru do wojsk szeregów partyjnych oddziałów szturmowych, zasilonie byc mają niebawem starszymi rocznikami z t. zw. rezerwy S. A.

Jak wiadomo, panuje obecnie tendencja uzupełniania szeregów S. A. lub S. S. osobami, które już odbyły służbę wojskową.

Kurt Jooss i jego balet

Kim jest Kurt Jooss? 35-letnim tancerzem, baletmistrzem, muzykiem i aktorem. Zaraz po ukończeniu gimnazjum poświęcił się sztuce, kształcą się wszakże początkowo jedynie w dziedzinie muzyki i sztuki dramatycznej. Podczas swych studiów dramatycznych zetknął się z Rudolfem Labanem, jednym z twórców tańca wyzwolonego, wciągnięty w jego orbitę coraz bardziej zapalał się do tańca. W r. 1932 odtańczył balet „Zielony stół” na I. międzynarodowym konkursie tańca artystycznego w Paryżu i zdołał tam jednogłośnie uchwała jury I-szą nagrodę.

Po tym zaszczytnym odznaczeniu balet Joossa pozostał jeszcze w Paryżu, dając tam szereg dalszych przedstawień „Zielonego stołu”. Po uzupełnieniu repertuaru innymi baletami zespół odbył kilka „tournees” po całym świecie. Był również w Warszawie w kwietniu 1934 r. w Teatrze Wielkim, a teraz powraca po trzech latach z kilkoma nowymi baletami, jak: „Zwierciadło”, będące pewnego rodzaju dalszym ciągiem „Zielonego stołu”, nowym baletem „Syn marnotrawny”, następnie: „Balladę” oraz balet p. t. „Dzisiaj wieczór... Strauss!”. Oczywiście, pokaże również swe dawne balety, przy czym „Zielony stół” odbędzie w Polsce jubileuszowego 500-ego odtańczenia.

Obecnie K. Jooss ze swym zespołem osiedlił się na stałe w Anglii w ośrodku artystycznym i przemysłowym Dartington - Hall w Devonshire, PP. Elmhirstowie dali im do dyspozycji niezbędne pracownie i materiały. Niezależnie od innych form działalności w Dartington Hall balet Joossa ma tam obecnie swoją szkołę tańca „Jooss - Leeder School of dance”.

Tam na łonie przyrody angielskiej nowe dzieła zostają obmyślane, tworzone i realizowane. Kompozytorem jest Fritz Cohen i John Colman są tam stale obecni. Rysownicy kostiumów mają osobne pracownie. Zespół taneczny może tam wieść szczęśliwy i zdrowy tryb życia w pobliżu swego miejsca pracy. Rzeczywiście połączono tu w idealny sposób wszystkie warunki dla tworzenia repertuaru

Kłeska powstańców nad Jaramą

Parowiec francuski atakowany z samolotu

PARYŻ, 21. 2. (PAT) — Havas donosi z Madrytu: Wojska rządowe kontynuując natarcie na fose La Coruna znosiły, po krótkiej walce przeciwnika do cofnięcia się.

Zrana rozpoczęły się gwałtowne walki na odcinku Jarama. Powstańcy skoncentrowali w tej okolicy poważne siły. Akcja rozpoczęła się pomiędzy San Martin de la Vega a Morata de Tajuna.

Z początku natarcie podjęły wojska rządowe, posuwając się zwoleń w kierunku pozycji przeciwnika.

Około południa powstańcy przeszli do gwałtownego przeciwnatarcia i po półtora godzinnej walce zmusili wojska rządowe do powrotu na pozycje wyjściowe. Podczas jedenasto-dniowej walki na odcinku Jarama straty powstańców oceniane są na kilka tysięcy zabitych i rannych. Z Gijon donoszą, że wojska rządowe zajęły pozycję dominującą nad m. Matalana.

PARYŻ, 21. 2. (PAT) — Parowiec francuski „Djebel Amour”

płynący z Oranu do Port Veudres w pobliżu Kartaginy był zaatakowany przez samolot, który rzucił z dużej wysokości 4 bomby. Parowiec, który zmienił kierunek, był zaatakowany powtórnie.

Bomby rzucone przez samolot upadły w odległości 100 mterów od parowca. Według oświadczeń kapitana statku samolot należał do typu aparatów, używanych przez powstańców.

Otwarcie konkursu im. Chopina

Dwie pianistki japońskie przybyły do Filharmonii w kimonach

WARSZAWA, 21. 2. (PAT). — Dziś w południe w sali Filharmonii odbyło się uroczyste otwarcie 3-go międzynarodowego konkursu im. Fryderyka Chopina, zorganizowanego — podobnie, jak dwa konkursy poprzednie — pod wysokim protektoratem pana Prezydenta Rzeczypospolitej, przez wyższą szkołę muzyczną w Warszawie.

Dostojnego protektora tej wielkiej manifestacji kulturalnej reprezentował na otwarciu konkursu p. minister WR i OP profesor W. Świątosławski. Przybyli poza tym na uroczystości: p. min. komunik. płk. Ulrych, członkowie korpusu dyplomatycznego, przedstawiciele władz rządowych i miejskich.

W głębi na estradzie, na tle emblematów narodowych, ustawiono popiersie Chopina. Przy stole prezydiálním zajęli miejsca członkowie jury międzynarodowego z dyr. A. Wieniawskim na czele. Z pośród sędziów zagranicznych obecni byli m. in. prof. W. Backhaus, członek „Reichskulturstat”, A. Brugnali, profesor konserwatorium we Florencji, dr. I. de Keri - Szanto, profesor akademii muzycznej im. Liszta w Budapeszcie, Neuhaus, dyrektor państw. konserwatorium w Moskwie, A. Stoyanef, prof. król. akademii muzycznej w Sofii (niektórzy członkowie jury będą dopiero w najbliższych dniach).

Przed stołem prezydiálním zajęli miejsca uczestnicy konkursu w liczbie ok. 100, reprezentując 23 kraje. Uroczystość rozpoczęła się odśpiewaniem przez chór „Harfa” hymnu narodowego oraz „Gaude Mater Polonia”.

Następnie zabrał głos p. wice-

Niemcom nie wolno walczyć w Hiszpanii

BERLIN, 21. 2. (PAT) — Jako bezpośrednią konsekwencję decyzji powziętej w Londynie przez komitet nieinterwencji, minister spraw wewn. Rzeszy publikuje dziś rozporządzenie uzupełniające ustawę o zakazie udziału obywateli niemieckich w wojnie domowej w Hiszpanii.

Neurath wyjechał z wizytą do Austrii

BERLIN, 21. 2. (PAT) — Minister spraw zagranicznych von Neurath wyjechał dzisiaj z oficjalną wizytą do Austrii w towarzystwie małżonki, szefa biura prasowego Aschmanna oraz kilku wyższych urzędników niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych.

Ministrowi w podróży do Wiednia towarzyszy również poseł austriacki w Berlinie, Tauschitz.

Zmarł prof. Cybulski

WARSZAWA, 21. 2. (PAT) — Dzisiaj rano zmarł w Warszawie profesor Stefan Cybulski.

Teatr, muzyka i radio

TEATR POLSKI
Dziś o godz. 20.30 wraca na scenę sztuka Bernarda Shaw'a „Profesja pani Warren”. Główne role grają: Irena Horecka (znakomita pani Warren), Łopuszańska, Tokarski, Nowosielski, Buczyński, Nawrocki. Sztukę wyreżyserował Karol Borowski.

TEATR POPULARNY
Dziś i dni następnych komedia Al. Fredry „Damy i huzary”. Początek o godz. 20.15.

LEONTIEW I RADLIŃSKA W FILHARMONII
We wtorek, dnia 2 marca b. r. o godzinie 20.30 odbędzie się w sali filharmonii wielki festiwal taneczny światowej sławy Saschy Leontiewa oraz Haliny Radlińskiej, primabaleriny Teatru Wielkiego w Warszawie, laureatki międzynarodowego konkursu tanecznego w Wiedniu.

Przy fortepianie prof. Otto Fleck, kapelmistrz opery w Wiedniu. Bilety w kasie filharmonii.

DZISIEJSZY PROGRAM RADIOWY

- 6.33 Gimnastyka i muzyka z płyt
- 11.30 Audycja dla szkół: a) W państwowych zakładach lotniczych — pogadanka — inż. Piotra Bielkiewicza, b) Muzyka z płyt
- 12.03 Muzyka operowa (płyty)
- 12.50 „Pomyślmy o starych” — pogadanka
- 13.00 „Coś dla każdego” (płyta za płytą)
- 15.40 „Pokusa” — opowiadanie dla dzieci
- 15.50 Muzyka dla dzieci (płyty)
- 16.05 Utwory Mendelssohna na orkiestrę (płyty)
- 16.15 „Czy mamy także mówić ortograficznie” —
- 16.30 Pieśni ludowe morawskie
- 17.05 Koncert solistów
- Wykonawcy: Olga Martusiewicz — fortepian i Ignacy Weissenberg — skrzypce
- 17.50 „Platyna” — pogadanka
- 18.00 Pogadanka aktualna
- 18.20 Liszt (płyty)
- 18.45 „Literatura przez mikrofon dla wszystkich” — fragmenty z II tomu „Chłopów” Reymonta
- 19.30 „Echa minionych lat”
- 20.20 X koncert O. R. M. Z.
- Transmisja z konserwatorium muzycznego w Warszawie.
- 22.00 Orkiestra z udziałem Wery Fran — refreny

AUDYCJE ZAGRANICZNE

- WIENIEN (507)**
- 21.00 Koncert fortepianowy C-moll — Beethovena i Uwertura Kornautha PRAGA (470)
- 15.00 Symfonia G-dur Haydna, Koncert na obój Mozarta, Uwertura Beethovena
- 17.35 „Islamey” — orientalna fantazja na fortepian Balakirewa PARYŻ (1648)
- 21.45 „Surcouf” — operetka Planquette'a
- LIPSK (382)**
- 20.10 Utwory Jana Straussa SZTOKHOLM (426)
- 22.00 „Walkirie” — opera Wagnera — (1 akt)
- BUDAPESZT (550)**
- 20.40 Symfonia fantastyczna Berlioz RYZM (420)
- 20.40 Koncert symfoniczny.

Welon Marii Antoniny

Dzieje stroju ślubnego, który przynosi nieszczęście

Jednym z ostatnich posiadaczy welonu był Lindbergh

Nowy Jork, w lutym. Muzeum narodowe otrzymało w tych dniach paczkę, nadesłaną przez anonimowego ofiarodawcę, w której znajdował się welon. W załączonym liście ofiarodawca, który pragnie pozostać nieznanym, komunikuje, że jest to welon ślubny Marii Antoniny, który w ciągu trzech stuleci przeszedł różne koleje losów, a który obecnie zostaje ofiarowany muzeum narodowemu pod warunkiem, iż nie ma on już nigdy opuścić witryny muzealnej. Poza tym paczka zawierała szereg oryginalnych dokumentów, świadczących o autentyczności welonu. Dzieje tego stroju ślubnego są naprawdę niezwykle.

Dwadzieścia cztery najtrudniejsze koronczarki Francji północy pracowały nad nim w ciągu całego roku. Ludwik XV chciał ofiarować godny upominek narzeczonej swego wnuka. Kiedy córka cesarza austriackiego wstąpiła na teren francuski, książę Rohan wręczył jej welon ze słowami: „Oby stał się on dla Jej Królewskiej Mości symbolem miłości narodu francuskiego”.

Symbol okazał się zawodny: miłość francuzów nie była trwałą, a małżeństwo Marii Antoniny było nieszczęśliwe. Rozgoryczona królowa podarowała welon swej przyjaciółce pani Lamballe. Po upływie 15 lat rozszalały tłum włożył zniekształcone zwłoki księżniczki przed oknami Temple, za którymi siedziała aresztowana nieszczęśliwa królowa...

Welon został wywieziony zagranicę i wreszcie odkupił go król Ludwik XVIII. W ten sposób przeszedł on na własność księżny Berry. Wprawdzie oszczędzony został jej los obu po przedniczek, ale mąż jej stał się ofiarą skrytobójczego mordu. Welon wędrował z ręki do ręki, aż nabył go Napoleon III, aby złożyć go wraz z koroną cesarską u stóp hrabiny Eugonii Montijo.

Zdawało się, że został złamany urok, przynoszący nieszczęście. — Gwiazda Napoleona III wznosiła się coraz wyżej, a na

otwarcu wystawy światowej wspaniała uroda Eugonii uwładniała się na tle welonu Marii Antoniny. Szczęście rodziny cesarskiej wydawało się całkowite, aż nagle zgasło po upływie trzech lat 2 września 1870 roku pod Sedanem.

Trzy lata później zmarł zdezonizowany cesarz. Eugenia już oddawna wydała ze swych rak nieszczęsny welon. Nabył go na licytacji jeden z najbogatszych przemysłowców Wielkiej Brytanii, sir Percy Trevelyan, ofiarowując go swej młodej małżonce jako prezent ślubny. Po upływie dwóch tygodni młoda żona umarła na zakażenie krwi.

Od tej chwili losy welonu nie są bliżej znane. W roku 1901 zjawia się on w Ameryce południowej: jeden z najbogatszych hodowców bydła Argentyny, don Ruy Gonzalez kupił go dla swej pięknej córki. Osobiście transportuje on ten wspaniały upominek do domu. Welon nadszedł w porządku do miejsca przeznaczenia, natomiast don Ruy przywieziony został martwy; w ciągu kilku minut zmarł wskutek ukaszenia żmii. Córka jego nigdy nie nosiła welonu i wkrótce wystawiła go na sprzedaż, ale w przesądnej Ameryce południowej w ciągu lat nie znalazł się żaden nabywca. Wreszcie pewien agent przewiózł welon do Stanów Zjednoczonych, gdzie został nabyty przez multimilionera Astora. — Po upływie niewiele miesięcy Astor zginął w katastrofie „Titanica”.

Wkrótce po tym wybuchła wojna i w ciągu szeregu lat ludzkość nie miała zainteresowania dla kosztownych welonów ślubnych. W czasach wojennych nabyła go miliarderką miss Muriel Vanderbilt i no siła go podczas ślubu, ale już po upływie trzech dni wysta-

„TRAVIATA” Z ADĄ SARI, SMIRNOWEM I BALABANEM W TEATRZE MIEJSKIM.

Dziś w poniedziałek o godz. 8.30 wiecz. tylko jeden raz piękna opera „Traviata” w kapitalnej obsadzie światowej sławy artystów Adą Sari, Smirnowem i Balabanem w rolach głównych. Noehowicz, Folański, Piątkowska i Mikołajczyk dopełnia świetnej obsady. Przy pulpicie kapelmistrzowski dyr. T. Ryder.

wiła go na sprzedaż, pod wpływem ostrzeżeń swych przyjaciół.

Nieszczęsny welon jeszcze raz stał się punktem zainteresowania opinii publicznej. W maju 1927 roku udało się Lindberghowi przelecieć przez Atlantyk. Ten wspaniały wyczyn uczynił zeń w Ameryce bohatera narodowego, a gdy słynny lotnik wkrótce po tym zaręczył się z córką senatora Morrow, postanowiono ofiarować mu welon Marii Antoniny jako dar narodu. Skromny Lindbergh odmówił, ale przez kilka dni welon znajdował się w posiadłości jego teściów, gdzie mieszkała rów-

nież młoda para. Wydaje się, jak gdyby te parę dni miało wystarczyć, aby niesamowity fluid dał o sobie znać. Senator Morrow zmarł nagle, aczkolwiek nie zdradzał żadnych objawów choroby, a po upływie trzech lat małżeństwo Lindbergh przeżyło swą słynną tragedię z utratą dziecka, które padło ofiarą tajemniczego morderstwa.

Obecnie welon spoczywa w muzeum narodowym w Nowym Jorku, którego już chyba nigdy nie opuści, ponieważ dyrekcja muzeum, przyjmując dar, zobowiązała się do dotrzymania warunków nieznanego ofiarodawcy. S. E.

Grand-Kino Dziś i dni następnych Wspaniały film reżyserii CARMINNE'A GALONNE

■ „**CZARUJĄCE OCZY**” ■

W rol. gł. MARTA EGGERTH i PHILIP HOLMES

Ulgi ważne! Pocz. o 4-ty

CAPITOL wyświetla najprzedniejsze filmy!

Dziś i dni następnych! ERROL FLYNN wierszopomysłowy „Kapitan Blood” jako

ORZEŁ KRYMSKI

w gigantycznym filmie reżyserji Michała Curtiza

„**SZARŻA LEKKIEJ BRYGADY**”

W pozostałych rolach: Olivia de Havilland i Donlop Crisp

Ceny miejsc na wszystkie seanse od 54 gr.

Hasłem naszym: Najniższe ceny! — Najlepsze filmy!

Dzisiejsze audycje

„**ECHA MINIONYCH LAT**”
Pod takim hasłem organizuje Polskie Radio koncert, w którym wezmą udział: chór „Bard” rozgłośni lwowskiej pod dyrekcją M. Krzyńskiego, oraz mała orkiestra pod dyrekcją Z. Górzyskiego. Rycerskie i majestatyczne polonezy Ogińskiego i Kurpińskiego, porywisty marsz ks. J. Poniatowskiego — Noskowskiego, dawne bohaterskie pieśni polskie, pełne smętku, dobrze znane pieśni ludowe, przeniosą nas w dawne czasy, które wprawdzie odległe, żyją przecież w serdecznej pamięci wszystkich. Koncert nadany zostanie o godz. 19.30.

TRANSMISJA Z KONSERWATORIUM
Koncerty „Ormuzu” często przez P. Radio transmitowane, posiadają swoją ustaloną jaknajlepszą opinię. Jak zwykle, tak i tym razem o godz. 20.20 poświęcony będzie koncert muzyce dawnych mistrzów. Mozart i Jan Krystian Bach, syna Jana Sebastiana, obaj przynależni stylistycznie do jednej epoki, obaj mający wiele cech wspólnych, figurują w programie. Dwa kwintety po części na instrumenty dęte oraz sonata na 2 klawesyny wykonają znani doskonali artyści.

NEOCZEKIWANE KONSEKWENCJE NOWEJ PISOWNI
Ostatnia reforma pisowni wywołuje liczne spory na temat wymowy. Czy powinniśmy w wymowie stosować się również do reguł ortografii? Jete-

li jednak będziemy ściśle przestrzegali takiej zasady, wyrazy staną się często dziwolągami, wymowa taka będzie niezmiernie razić nasze ucho. Musimy za tym pamiętać, że pisownia jest rzeczą umowy. Może się w ciągu lat ulepszać i zmieniać, ale nie może zmienić zasad wymowy danego języka, bo mowa ludzka jest starsza od piśmiennictwa, jest tak stara jak rodzaj ludzki. Dlatego też nie wolno mylić zasad piśmiennictwa z zasadami prawidłowej wymowy. Na ten temat nada Polskie Radio odczyt p. t. „Czy mamy także mówić ortograficznie” w opracowaniu prof. Alfonsa Szyperskiego o godz. 16.15 z rozgłośni poznańskiej.

Hamdi Czołak
skazany na 7 dni aresztu

Przed sądem starościsłakim w Łodzi odpowiadał wczoraj właściciel tureckiej piekarni przy ulicy Piotrkowskiej i Południowej — Hamdi Czołak, z tytułu uprawiania handlu w godzinach zakazanych.

W wyniku rozprawy Hamdi Czołak skazany został na 7 dni bezwzględnej aresztu.

EUROPA 80

Pocz. s. 4. 6. 8. 10

Ostatnie dni!

Ceny miejsce od

Ostatni Mohikanin

UWAGA: Uczniowie za okazaniem legitymacji korzystają ze specjalnych zniżek. —

REPREZENTACYJNE KINO

RIALTO

Dziś najweselsza premiera sezonu!

Ulubienicy publiczności całego świata

Lilian Harvey i Willy Fritsch

w arcywesołej przebojowej komedii najnowszej produkcji europejskiej pt.

„Dzieci Szcześcia”

Zawrotne tempo! Przekomiczne sytuacje!

7-letni utalentowany pianista

7-letni Jurek Choinka z Sosnowca wystąpił po raz pierwszy publicznie z koncertem w teatrze miejskim w Sosnowcu. Szereg utworów muzycznych, wykonanych przez młodego pianistę, rokują piękną przyszłość muzyczną.

Dziesięciolecie Turu

Jroczyści i zawody przy udziale Skry i Ruchu

W dniu wczorajszym święcił uroczystość 10-lecia istnienia robotniczy klub sportowy „TUR”.

Ruchliwy zarząd RKSTur z prezesem p. Zatkem na czele, zorganizował z tej intencji ciekawą imprezę sportową, w której wzięła udział imponująca ilość zawodniczek i zawodników z Łodzi, Warszawy, Katowic i Piotrkowa.

W godzinach przedpołudniowych odbyła się w sali teatru miejskiego akademii sportowa.

Prezes Zatkę w krótkich słowach obrazował historię RKS Tur w Łodzi i zaznaczył, że wczorajsza impreza jest tylko wstępem do szeregu uroczystości i zawodów, jakie zarząd RKS Tur zorganizuje w roku bieżącym, w dziesiątym roku swego istnienia.

Po części oficjalnej odbyły się interesujące pokazy drużyn sportowych i inscenizacje pieśni robotniczych, w wykonaniu zawodniczek i zawodników.

Na wyróżnienie zasługują wzorowe grupy gimnastyczne pań oraz obrazy plastyczne przygotowane przez p. Swenównę.

W godzinach popołudniowych odbył się turniej gier sportowych przy udziale jubilatów oraz Skry (W-wa) i Ruchu (Piotrków), w którym uzyskano następujące wyniki:

KOSZYKÓWKA MĘSKA:
SKRA (W-wa) — TUR 33:22 (17:14). — Koszykarze warszawscy byli lepiej dysponowani strzałow. Na wyróżnienie zasługują: Błażek II ze Skry oraz Żurawów z Turu.

Sędziował h. dobrze p. Przygoński.

Wajsówna startowała wczoraj w Krakowie

W dniu wczorajszym odbyły się w Krakowie w krytej hali zawody lekkoatletyczne, w których startowała Wajsówna.

Wajsówna zajęła pierwsze miejsce w skoku wwyż, osiągając 1,35 mtr. i w rzucie kulą 11,39 mtr.

W konkurencjach męskich wyniki były następujące: Skok wwyż Chmiel 1,76 mtr., bieg 2 klm. Kucharski (Lwów) 6,11,6, przed Soldanem (Kraków).

W zawodach lekkoatletycznych w krytej hali w Warszawie w biegu 100 mtr. zwyciężył Trojanowski II 11,1 sek., w biegu 1000 mtr. Kempniński 2,51, w skoku wdal Hanke 6,83 mtr., w skoku wwyż Kujawski (h. lekkoatleta łódzki) 1,72 mtr. W rzucie kulą pań dobry wynik osiągnęła Cejzikowa 11,88 mtr.

Wima -- Kruszender 16:7

Mecz z cyklu drużynowych mistrzostw

W dniu wczorajszym odbyło się w sali Wimy spotkanie o mistrzostwo Łodzi w zapasach, pomiędzy gospodarzami, a Kruschenderem (Pab.).

Po ciekawym przebiegu zasłużone zwycięstwo odniosła Wima w stosunku 16:7.

Wyniki techniczne przedstawiają się następująco:

W wadze koguciej: Meyer (W) uległ Faleckiemu (KE) w czasie 1 min. 40 s.

W wadze piórkowej: Kawał Cz. (W) zwyciężył po 3 min. 37 sek.

Prof. Feliks Halpern

lekoje gry fortepianowej

Warunki przystępne.

AL. KOSCIUSZKI 53.

SIATKÓWKA MĘSKA:

SKRA (W-a) — TUR 2:1. — Nie znaczne zwycięstwo drużyny warszawskiej. Sędziował p. Ejme.

RUCH (Piotrków) — SKRA (W-a) 2:0. — Nieoczekiwane, lecz w pełni zasłużone zwycięstwo lepiej ścinających siatkarzy robotniczych z Piotrkowa. Sędziował p. Ejme.

RUCH (Piotrków) — TUR 2:0. — Siatkarze Ruchu okazali się najlepszą drużyną turnieju, zwyciężając zdecydowanie łodzian. Sędziował p. Ejme.

Publiczności dużo.

Dąb zawieszony na pół roku!

Drużyna Śląska nie weźmie udziału w rozgrywkach ligowych Płk. Głabisz — prezesem Polskiego Związku Piłki Nożnej

W niedzielę zostały zakończone walne obrady PZPN. Długa, trzygodzinna dyskusja wywołała sprawa Dębu. W rezultacie walne zebranie postanowiło przyjąć odwołanie Dębu i cofnąć decyzję ligi o wykluczenie Dębu z ligi. Stwierdzono jednak, że Dąb musi być ukarany i wybrano komisję, która złożyła wniosek o zawieszenie Dębu do 15 sierpnia.

Dąb nie będzie mógł wziąć udziału w rozgrywkach ligowych, natomiast będzie mógł grać w rundzie jesiennej mistrzostw ligi śląskiej.

Wniosek komisji został przyjęty. Ponadto zawieszono wszystkie osoby wnieszone w aferę Dębu, a wykonanie kary powierzono nowemu zarządowi PZPN.

Uchwalono utrzymać karencję dla piłkarzy do 1 marca 1938 r. Rozgrywki piłkarskie o puchar Polski będą utrzymane nadal, jed-

nak bez ligi i graczy ligowych. Na wniosek Łodzi uchwalono, by reprezentację Polski kpt. związkowy PZPN ustalał conajmniej na 7 dni przed meczami międzypaństwowymi.

Odrzucono wniosek o wykluczenie klubów fabrycznych z PZPN.

Uchwalono zaangażować trenera piłkarskiego „centralnego” oraz pięciu trenerów okręgowych i zorganizować w ciągu lata obóz piłkarski dla juniorów, zaś na jesień urządzać mistrzostwa piłkarskie juniorów. Do klasy A będą mogły należeć tylko te kluby, które będą posiadać drużyny piłkarskie juniorów.

Wybory nowego zarządu przyniosły następujące wyniki: Prezes — płk. Głabisz, wiceprezisi: pp. płk. Żołędziowski, mjr. Kaczkiewicz, inż. Przeworski, mjr. Jacheć, sekretarz kpt. Gawroński, zastępca p. Wilczyński, skarbnik kpt. Nikolski, zastępca p. Werner, kapitan związkowy p. Kałuża, referat zagraniczny inż. Grabowski, zastępca p. Malłow, kronikarz inż. Merliński, referent wyszkoleniowy inż. Kuchar, zastępca p. Herman. Przewodniczący komisji kwalif. płk. Rudolf

Odwołane mecze IKP—PSG 32:28

Zapowiadane na sobotę i niedzielę dalsze mecze o mistrzostwo Łodzi w siatkówce męskiej oraz koszykówce żeńskiej i męskiej zostały w ostatniej chwili odwołane wobec zajęcia sali przy ul. Sterlinga.

W Pablicach odbyło się w sobotę spotkanie o mistrzostwo Łodzi w koszykówce męskiej, pomiędzy gospodarzami a IKP.

Łodzianie odnieśli zasłużone zwycięstwo w stosunku 32:28.

Na wyróżnienie zasługują: Hanszyl z PSG, oraz Przygoński z IKP.

Sędziował p. Knopi.

Przez Łódź

wyścig dokoła Polski

PZTK postanowił zorganizować wyścig kolarski dokoła Polski w dniach 7 — 14 lipca. Wyścig ten odbędzie się w 16 etapach i prowadzić będzie z Warszawy przez Lublin — Lwów — Rzeszów — Kraków — Katowice — Częstochowę — Kalisz — Poznań — Chojnice — Gdynię — Grudziądz — Bydgoszcz — Toruń — Włocławek i Łódź z powrotem do Warszawy.

Polska drużyna davis-coupowa

Kto będzie trenerem? — Jędrzejowska gra z Crammem! — W 1939 r. mecz o puchar

Jak się dowiadujemy, komisja sportowa polskiego związku lawn - tenisowego, zakwalifikowała do drużyny, mającej reprezentować barwy Polski w rozgrywkach o puchar Davisa następujących zawodników: Hebde, Tłoczyńskiego, Tarłowskiego, Wittmana, Spychałę i Bratka.

Naczelną magistraturę tenisa w Polsce prowadzi obecnie per traktację w sprawie sprowadzenia trenera dla polskiej drużyny davis - coupowej.

Początkowo PZLT. zamierzał zaangażować na powyższe stanowisko francuskich trenerów Płaa lub Ramillona. Okazało się jednak, że francuzi nie dysponują obecnie wolnym terminem.

PZLT. czyni starania, by doskonały trener Ramillon, który przebywa obecnie w Indiach, wyraził zgodę na objęcie treningu z reprezentantami Polski, w okresie od 15 kwietnia do 7 maja b. r.

Gdyby jednakowoż Ramillon odmówił propozycji, PZLT. poczyni starania o Coehota lub Najucha.

Trójka najlepszych tenisistów Polski: Jędrzejowska, Hebda i Tłoczyński, wyjechała na Ri-

viere, gdzie weźmie udział w szeregu turniejów. Tarłowski wyjedzie dopiero w przyszłym tygodniu, wobec trudności z uzyskaniem urlopu.

W dniu 22 b. m. rozpocznie się turniej tenisowy w Monte Carlo.

Jędrzejowska grać będzie w

Mistrzostwa świata w hokeju lodowym

Późnym wieczorem w sobotę w półfinałowych rozgrywkach hokeja lodowego o mistrzostwo świata w Londynie padły następujące wyniki:

Anglia pokonała Szwajcarię 3:0, a Kanada wygrała z Czechosłowacją w tym samym stosunku 3:0.

Wczoraj, w niedzielę, meczów nie rozgrywano. Program gier na poniedziałek przewiduje następujące spotkania:

Kanada — Niemcy, Szwajcaria — Węgry, Anglia — Polska i Czechosłowacja — Francja.

Program gier na wtorek przedstawia się następująco:

Anglia — Węgry, Czechosłowacja — Niemcy, Kanada — Francja i Polska — Szwajcaria.

Ślązacy — mistrzami łyżwiarskimi Polski

W Katowicach na sztucznym torze lodowym odbyły się wczoraj mistrzostwa Polski w jeździe figurowej na lodzie klasy A.

W konkurencji panów tytuł mistrza zdobył Paweł Breslauer (Śl.), przed Grobertem (Śl.) i Kosiorkiem (W-wa).

W konkurencji pań tytuł mistrzowski zdobyła Scheibertówna (Śl.), przed Ziajówną (Śl.) i Preisówną (Warszawa).

W jeździe figurowej parami mistrzostwo zdobyło rodzeństwo Kalusów (Śl.), przed parą Chachlewską — Theur (Warszawa).

Mistrzostwa łyżwiarskie w jeździe figurowej na lodzie klasy C, które miały się odbyć w Łodzi, zostały ze względu na brak lodu, odwołane.

Tylko Ginter

w mistrzostwach Polski

Jak się dowiadujemy, do mistrzostw zimowych pływackich Polski, które odbędą się w dniach 6 i 7 marca we Lwowie, został zgłoszony tylko jeden łodzianin, a mianowicie Ginter z LKS-u.

Będzie on startować w biegach 100 i 200 mtr. stylem klasycznym. Najlepszy pływak łódzki, Elsner, nie weźmie udziału w mistrzostwach, gdyż odbywa służbę wojskową.

IKP. na trzecim miejscu w mistrzostwach Polski w koszykówce kobiecej

W niedzielę zakończone zostały w Lublinie mistrzostwa Polski w koszykówce kobiecej. Po rozegraniu ostatniego meczu eliminacyjnego, w którym AZS warszawski pokonał lubelską Unię 89:14, rozpoczęły się mecze końcowe.

O pierwsze i drugie miejsce walczyły drużyny warszawskie, przy tym AZS pokonał Polonię 31:27.

W meczu o trzecie miejsce IKP (Łódź) pokonał Wizo (Lwów) 72:8. W meczu o 4 i 5 miejsca Unia lubelska wygrała z lwowskim Wizo 36:29.

W ostatecznej klasyfikacji: 1) AZS (Warszawa), 2) Polonia (Warszawa), 3) IKP (Łódź), 4) Unia (Lublin), 5) Wizo (Lwów).

OKULARY BIFOKALNE!

Okulary ze szklami dwuogniskowymi (do patrzenia wbliz i wdal, w doborowym gatunku, nieklejone) — już

od 28 złotych

ściśle wg. przepisów pp. lekarzy poleca

SZYMON URBACH

OPTYK

ŁÓDŹ, PIOTRKÓWSKA 33. TEL. 222-23.

Egzekucje po śmierci

Wykonywanie kar na trupach

Jak się ongiś karalo obłąkanych i niemowląt

W czasopiśmie „W służbie penitencjarnej” znajdujemy poniższe interesujące dane o bezdrożach sprawiedliwości przed wiekami.

Według dawnego ustawodawstwa karnego, kary, które obecnie stosuje się tylko do ludzi żyjących, mogły być wykonane również na ludziach zmarłych.

Z wykonaniem kar na trupach spotykamy się w prawie egipskim, widzimy go u persów, chińców, greków, rzymian i innych narodów starożytności.

Ciała zmarłych rozpinano za karę na krzyżach, obcinano trumnom głowy, ręce, nogi, poddawało im samym torturom, które miały być do nich stosowane za życia.

Ze zjawiskiem tym spotykamy się następnie w epoce średniowiecza, zarówno w prawodawstwie świeckim jak i kościelnym. Biskupi, sobory kościelne wyklinały heretyków po ich śmierci, niekiedy nawet po upływie wielu lat od ich zgonu, tak np. Origenes został wyklęty przez Teofila Aleksandryjskiego w 200 lat po śmierci; sobór konstantynopolski w roku 553 wyklął Teodora z Mopsuestii, który już oddawał na nie żył.

Wykonanie kar na zmarłych miało zastosowanie również i w Rosji. Oto przykład: wykonanie kary na trupie bojara Miłosławskiego za czasów panowania Piotra Wielkiego:

Ciało Miłosławskiego, który zmarł 16 lat przed tym, zostało wykopane z grobu i dostawione na miejsce egzekucji na wózku, zaprzężonym w sześć świń; postawiono je następnie około szafoty, gdzie ścinano przestępców, aby krew ich oblała ciało Miłosławskiego, po tym kat porozcinał trupa na części i zakopał je w różnych miejscach.

Egzekucje pośmiertne zdarzały się i w Polsce. Miały one miejsce w wypadku, kiedy osoba skazana umarła, lub popełniła samobójstwo, zanim wyrok wykonano lub jeśli skazanie jeszcze nie nastąpiło, jednak wina została udowodniona, czy to przez przyznanie się dobrowolne, czy przez zastosowanie tortur.

Tak np. w roku 1751, oskarżony o zabicie dziecka, powiesił się w więzieniu; trup jego został przywiązany do ogona końskiego, wleczony po mieście, następnie spalono go na stosie, a prochy rozrzucono. Drugą formą wykonania kar na trupie były przypadki, o których już wspominaliśmy, że po egzekucji cała ciało skazanego poddawał jeszcze dodatkowym torturom, a

więc po ścięciu wbijał na pal, ćwiartował trupy, obcinał głowy, ręce i wywieszał na palach ptactwu na pożarcie i t. d.

*

Obecnie kara może być stosowana tylko wtedy, jeśli sprawca czynu przestępnego uważany jest za poczytalnego.

Za poczytalnego uważamy sprawcę, który w chwili popełnienia przestępstwa, posiadał zdolność przewidywania skutków, jakie z jego działania wyniknąć mogą. O ile zdolności przewidywania skutków nie posiada lub posiada je w stopniu ograniczonym, mówimy o niepoczytalności lub poczytalności ograniczonej. Niepoczytalność wyklucza odpowiedzialność karną; poczytalność ograniczona wpływa na zmniejszenie wymiaru kary.

W dawnym prawodawstwie nie znajdujemy tego rozgraniczenia, nie spotykamy się wcale z kwestią poczytalności. Stan psychofizyczny przestępcy, jego nie dojrzały wiek nie były brane pod uwagę przy wymierzaniu kar.

Do wyjątków należą w tym czasie ustawodawstwa niektórych miast włoskich, takich jak Novara, Bolonia, Genua, gdzie ustalały bezkarność obłąkanych. Odwrotnie, w okresie prześladowania czarownic i czarowników stan psychiczny obłąkanych niejednokrotnie służył do dowodzenia, że pozostają oni w związku ze złymi duchami i powodował surowe kary, gdy nawet żadnego, z naszego punktu widzenia, przestępstwa nie popełnili. Przesąd ten przez długie wieki był tak rozpowszechniony w ówczesnym społeczeństwie, że nawet ludzie nauki, jak Ambroży Paré (1517 — 1590), który uchodził za ojca anatomii i chirurgii, wyraził przekonanie, że złe duchy opanowują niektórych ludzi, robiąc z nich obłąkanych. To też w kronikach sądowych tych czasów spotykamy się z częstym karaniem umysłowo-chorych.

Odpowiedzialność człowieka za czyn przez niego popełniony, niezależnie od stanu psychicznego w chwili działania, był zasadą ogólnie przyjętą. W r. 1598 w Murtenie, w Szwajcarii, zdarzył się następujący wypadek:

Jakiś człowiek, straciwszy zmysły i wpadłszy w obłąkanie, spotkał za dnia przed miastem dwóch chłopców żebrzących, rzucił się na nich z gołym sierpem, jednego śmiertelnie zranił i w ten sposób życia pozbawił.

Na zapytanie Rady konwent

duchowny miasta Berna wydał następujące sanctus consultum:

„Aczkolwiek zabite obce dziecko nie ma ani ojca, ani matki, ani krewnych, którzyby prawnie ścigać mogli to zabójstwo i też jemu samemu sprawcy możnaby nieco przebaczyć ze względu na obłąkanie, to jednakże, biorąc pod uwagę prawo boskie, które nakazuje zabić wściekłego byka, gdy pozbawi człowieka życia, wienon również być stracony, i to z większą jeszcze racją, ponieważ jest człowiekiem, i dlatego także, że ten, kto zabity został przez obłąkanego, jest tak samo martwy (!) jakgdyby zabity został z rozmysłem przez człowieka zdrowego na umyśle“.

Według prawodawstwa japońskiego z roku 1767 obłąkany, który zabije kogoś z rodziców, lub pana swego, podlega karze śmierci. Prawo chińskie karze śmiercią przez uduszenie obłąkanego, który zabije dwie osoby.

W dawnym prawie polskim, zarówno epoki średniowiecza jak i nowożytnej, nie spotykamy się z kwestią poczytalności sprawcy. Statut Litewski z roku 1588 nie zwalnia obłąkanych od kary. Obłąkany, winny zabójstwa, ma być ukarany więzaniem, jeżeli wyzdrowiawszy ponownie wpadnie w szaleństwo i popełni zabójstwo, ma być karany na równi ze zdrowym. „Szalony, któryby zabił, siedzieć ma w więzieniu rok i sześć niedziel, jeżeli wyzdrowiawszy wpadł znowu w szaleństwo i zabójstwo popełnił, ma być na gardle karany, bo wiedząc o swej chorobie, powinien być mieć baczenie na siebie i być strzeżonym“.

Aczkolwiek kwestia poczytalności nie została ustawowo uregulowana w Koronie, to jednak w praktyce sądowej, zdaniem prof. Rafaczna, rozróżniano, czy obłąkany był pod opieką, czy też nie. Za tych, którzy mieli opiekę, odpowiadał ich opiekun, ponieważ był winny, że niedostał tecznie strzeżony obłąkanego.

W wypadku, kiedy opieka nie była wyznaczona, w epoce średniowiecza obłąkany ponosił karę całkowitą, w epoce nowożytnej stosowano kary łagodniejsze. W wieku XVIII obłąkani umieszczani byli niekiedy w szpitalu u Bonifratrów lub w nowopowstałym domu poprawy w Warszawie, gdzie przebywali przez pewien czas, lub pozostali tam na zawsze.

Nie była w Polsce ustawowo ustalona i kwestia odpowiedzialności nieletnich. Praktyka sądowa natomiast regulowała tę kwestię w ten sposób, że w epoce

średniowiecza za dzieci w wieku do lat 15 odpowiada osoba, pod opieką której pozostają, z chwilą zaś ukończenia lat piętnastu do nieletnich stosuje się te same kary, co i do dorosłych. W epoce nowożytnej do dzieci w wieku poniżej lat 15 w Koronie, a 16 na Litwie nie stosowano kar kryminalnych, lecz wymierzano kary cywilne, łagodniejsze, prze ważnie karę chłosty. Powyżej tego wieku następowała pełna odpowiedzialność karna.

Do końca XVII wieku prawie we wszystkich państwach europejskich istniała zasada w prawie świeckim i kanonicznym, przejęta z prawa rzymskiego, że dług którejś dzieci do lat 7 nie podlegały karze. Wiek zaś od lat 7 do 14 uważany był za bliski wieku dziecięcego i sąd każdorazowo ustalał, czy działali oni ze zrozumieniem istoty swego czynu przestępnego; w razie zaś popełnienia ciężkich przestępstw, uważano, że skłonności dopełniają wiek. Ale poza tymi wskazaniem prawnymi, w Europie zachodniej częste są wypadki stosowania do dzieci kary śmierci, palenia na stosie nawet niemowląt, przeważnie za czarownictwo.

PÓTRZEBNE OD ZARAZ mieszkanie jednopokojowe z kuchnią i wygodami w okolicy Pl. Wolności. Oferty do admin. „Głosu Porannego“ sub. „X“.

DR. MED.
H. Rózaner
Specjalista chorób
skórnych, wenerycznych
i seksualnych
Narutowicza 9, II p., front
Tel. 128-98
przyjmuje od 9—1 i 5—9 wiecz.

DOKTOR
KLINGER
spec. chor. seksualnych,
wenerycznych i skórnych
(włosów)
Andrzeja 2, tel. 132-28
Przyjmuje od 9—11 rano i od 6—9 w
W niedziele i święta od 10—15

Dr. med.
H. LUBICZ
Spec. chor. skórnych, wenerycznych
i seksualnych
przeprowadził się na ul.
Piłsudskiego 69.
(Róg Narutowicza) tel. 141-32.
Przyjmuje od g. 8—10, 12—2, 5—8
w niedziele i święta od 9—11.

Posady

„SPECYFICZNE nowości w artykułach biurowych”. Poważna firma poszukuje młodych zdolnych zastępców zaprowadzonych w urzędach państwowych, samorządowych, bankach i większych przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych. Warunki korzystne: fixum i prowizja. Wyczerpujące oferty z podaniem referencji pisemnie pod adresem „Egoba”, Kraków, Wielopole 10.

2 wycieczki do Wiednia

28 | II — 7 | III i 28 | II — 13 | III
zł. 135.- zł. 145.-

Wycieczki Lotnicze do Berlina

dają możliwość zwiedzenia
TARGÓW LIPSKICH
Informacji udziela Wagon-Lits/Book, Piotrkowska 68
tel. 170-70

WYCIECZKA

do Palestyny i Egiptu
16.III.—13.IV. 1937 r. od zł. 995.-

Obejmuje paszporty, wize, przejazd okrętem w obie strony, przejazdy koleją i utrzymaniem w pierwszorzędnym hotelach. Bogaty program zwiedzeń. — Liczba uczestników wycieczki ograniczona.

Zgłoszenia i informacje.

Polskie Biuro Podróży
„UNION BLOYD”, Łódź, Piotrkowska 42, tel. 107-87

KINO TEATR
MIRAZ
11 LISTOPADA 16

Dziś i dni następnych!
Wielki film erotyczny
z życia w carskiej
Rosji p. t.

FEDORA

W roli głównej:
Marie Bell

Nadprogram: **FLIP I FLAP** w filmie pt. „Kochana Rodzinka”

KINO TEATR
METRO
PRZEJAZD 2

Dziś oraz ostatni!

arcyfilm, osnuty na tle najpiękniejszego romansu
miłostnego arcyksięcia Rudolfa i baronówny Vetsery

MAYERLING
W rol. gł.: **Charles Boyer i Danielle Darrieux**
Ceny miejsc od 54 gr.

KINO TEATR
ADRIA
GŁÓWNA 1

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.60, za odosłanie — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.—, zagranicą — zł. 9.—

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ugłoszenia za wiersz: minimalistyczny i szpaltowy (strona o szpal.) 1-sza strona 2 zł, Reklamy tekstem redakcyjnym 1.50; w tekście: z zastrzeżeniem miejsca 60 gr., bez zastrzeżenia miejsca 50 gr., nekrologi 40 gr. Zwyczajnie (str. 10 szpal.) 12 gr. Droższe 15 gr. za wyraz, najmniejsze ogłoszenie 1.50. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz, najmniejsze 2 zł. 1.20. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia w dodatku niedzielnym „Ręwa” (str. 5 szp.) 1 zł. Ogłoszenia zamieszczone obliczane są o 50% drożej, firm zagr. 100%. Za ogłoszenia tabelaryczne, lub fantaz. dodatek. 50%. Ogłoszenia dwukolor. o 50% drożej.